

KARAPINAR VOLKANİK ALANI

Volkan Türü: Volkanik Alan (Cüruf Konisi)

Bilinen Son Püskürme: Bilinmiyor

Zirve Yüksekliği: 250 m

Enlem: 37°51'K

Boylam: 34°02'D

Konya iline bağlı Karapınar ilçesi ile Hasan Dağı arasında Kuvaterner yaşlı, bazalt ve andezit bileşimlerinde volkanik kayalar yer alır. Bu genç volkanitler kırık-çatlaklara bağlı, bazaltik cüruf konileri, andezitik lav kubbeleri, lav akıntıları ve maarlar şeklinde izlenir.

Cüruf konileri genellikle belirli hatlar üzerinde küçük yığılımlar şeklinde izlenirler. Siyah, koyu gri, kızılımsı ve kahverengi renklerde olan bu küçük cüruf konileri en çok 250 m yüksekliğe ulaşırlar. Yer yer de geniş alanlarda ve uzun mesafelerde akan bazaltik lav akıntıları görülür.

Maarlar yörede oldukça fazla sayıda bulunmakta olup, Karapınar bölgesinde, Meke Obruğu, Yılan Obruğu, Mekegöl Maarı ve Acıgöl Maarı; daha kuzeyde Kutören köyü yakınında Kutören Maarı, Obruk köyü yakınında Obruk Maarı ve Develini ile Çayankışlası maarları olarak isimlendirilmişlerdir.

Karapınar dolaylarında yer alan maarlardan Meke Obruğu ve Yılan Obruğu maarları küçük, Mekegöl ve Acıgöl maarları ise daha büyük boyutlarda olup, yaklaşık 1.5 km çaplı volkanik patlama çukurlarıdır. Meke ve Acıgöl maarlarının içleri daha sonra su ile dolup birer maar gölü meydana gelmiştir. Acıgöl Maarı içinde göl kenarından volkanik kökenli gaz çıkışları halen sürmektedir. Yaklaşık 900 m uzunlukta ve 550 m genişlikte olan maar gölünün ortasında 50 m yükseklikte tamamen bazaltik ürünlerden (cüruf, tuf ve lav) oluşmuş bir volkan konisi bulunmaktadır.

Bölgedeki Kuvaterner volkanizması 7 evrede oluşumunu tamamlamıştır (Sür, 1972). Son evre çok yeni olup, tarihsel zamanlara değin erişmektedir. Yöredeki volkanitlerde yaşlandırma çalışmaları yapan araştırmacılar K/Ar yöntemiyle 714 bin ile 20 bin yıl arasında değişen yaşlar saptamışlardır (Ercan ve diğerleri, 1990, 1992; Olanca, 1994; Notsu ve diğerleri, 1995).

KAYNAKÇA

Ercan, T., Fujitani, T., Matsuda, J.I., Tokel, S., Notsu, K., Ul, T., Can, B., Selvi, Y., Yıldırım, T., Fişekçi, A., Ölmez, M., Akbaşlı, A., 1990. The origin and evolution of the Cenozoic volcanism of Hasandağı-Karacadağ area (Central Anatolia). *Jeomorfoloji Dergisi* **18**, 39-54.

- Ercan, T., Tokel, S., Matsuda, J.I, Notsu, K., Fujitani, T., 1992. Hasandağı-Karacadağ (Orta Anadolu) Kuvaterner volkanizmasına ilişkin yeni jeokimyasal, izotopik ve radyometrik veriler. *Türkiye Jeoloji Kurultayı Bülteni* 7, 8-21
- Notsu, K., Fujitani, T., Ui, T., Matsuda, J., Ercan, T., 1995. Geochemical features of collision-related volcanic rocks in central and Eastern Anatolia, Turkey. *Journal of Volcanology and Geothermal Research* 64, 171-192.
- Olanca, K., 1994. Geochimie des lavas Quaternaires de Cappadoce (Turquie): Les appareils monogeniques. Thése de Doctorat, *Univesité Blaise Pascal* (Fransa), 156 s. (yayımlanmamış).
- Olanca, K., 1999. Karapınar-Konya yöresi Kuvaterner volkanizması: Jeokimyasal yorum. *Yerbilimleri* 21, 115-124.